તકદીર કા બયાન |બુખારી શરીફ

મૌલાના મુહમ્મદ ઈમરાન કાસમી બિજ્ઞાનવી.

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

{1} બુખારી કી રિવાયત કા ખુલાસા, રાવી હઝરત ઈમરાન બિન હુસૈન રદી - એક શખ્સ ને અર્ઝ કિયા યા રસૂલુલ્લાહ! ક્યા જન્નત વાલે ઔર જહન્નમ વાલે પહચાને જા ચુકે હે? આપને ફરમાયા બેશક ઉસ્ને અર્ઝ કિયા તો ફિર અમલ કરને વાલે ક્યોં અમલ કરતે હે? આપને ફરમાયા હર શખ્સ ઉસીકે લિયે અમલ કરતા હે જિસ્કે લિયે વહ પૈદા કિયા ગયા હે, યા ઉસીકે મુવાફિક ઉસે અમલ કરને કી તૌફીક દી જાતી હે.

વઝાહત: ચૂંકિ અપને અંજામ સે કોઈ બન્દા વ બશર વાકિફ નહીં હે ઈસલિયે ઉસ્કી ઝિમ્મેદારી હે કી ઉન કામોં કો બજા લાયે જિન્કા ઉસે હુક્મ દિયા ગયા હે, ક્યોંકિ ઉસ્કે આમાલ ઉસ્કે અંજામ કી નિશાની હે લિહાઝા નેક આમાલ કે બજા લાને (અમલ મે લાને) મે કોતાહી ન કરે અગરચે ખાત્મે કે મુતાલ્લિક યકીની ઈલ્મ અલ્લાહ તઆલા કે પાસ હી હે. (ફત્હુલ બારી)

{2} બુખારી કી રિવાયત કા ખુલાસા, રાવી હઝરત હુઝૈફા રદી - રસૂલુલ્લાહﷺ ને હમે ખુતબા ઈરશાદ ફરમાયા ઔર કિયામત કી જિત્ની બાતેં હોની થી વો સબ બયાન ફરમાઈ, અબ જિસ્ને ઉન્હેં યાદ રખના થા ઉન્હેં યાદ રખા ઔર જિસ્કો ભૂલના થા વહ ભૂલ ગયા, ઔર મે જિસ બાત કો ભૂલ ગયા હૂં અબ ઉસે ઝાહિર હોતી દેખકર ઈસ તરહ પહચાન લેતા હૂં જિસ તરહ કિસી કા સાથી ગાયબ હોકર ઝેહન મે ન રહે ફિર જબ વહ ઉસે દેખતા હે તો પહચાન લેતા હે.

{3} બુખારી કી રિવાયત કા ખુલાસા, રાવી હઝરત અબૂ હુરૈરહ રદી - રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા અલ્લાહ તઆલા કા પાક ઈરશાદ હે કી નઝર (મન્નત) માનના આદમ કે બેટે (યાની ઈન્સાન) કે પાસ વહ ચીઝ નહીં લાતી જો હમને ઉસ્કી તકદીર મે ન રખી હો, બલ્કી ઉસ્કો તકદીર ઉસ નઝર કી તરફ ડાલ દેતી હે ઔર હમને ભી ઉસ ચીઝ કો ઉસ્કે મુકદ્દર મે કિયા હોતા હે તાકી હમ ઈસ સબ્બ સે

બખીલ કા માલ ખર્ચ કરવાયેં.

વઝાહત: બખીલ (માલ કો રોક કર રખને વાલે, કન્જૂસ) પર જબ કોઈ મુસીબત આતી હે તો નઝર માનતા હે, વો કામ હો જાતા હે તો અબ ઉસે ખર્ચ કરના પડતા હે, ચુનાઁચે એક હદીસ મે હે કી બખીલ જો ખર્ચ નહીં કરના ચાહતા, નઝર કે ઝરિયે ઉસ્સે માલ નિકાલા જાતા હે. (ફત્હુલ બારી)

{4} બુખારી કી રિવાયત કા ખુલાસા, રાવી હઝરત અબૂ સઈદ ખુદરી રદી - રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા જો ખલીફા હોતા હે ઉસ્કે દો બાતિની મુશીર યાની સલાહકાર (એક ફરિશ્તા ઔર દૂસરા શૈતાન) હોતે હે, જિન્મે એક (યાની ફરિશ્તા) તો ઉસે અચ્છી બાતેં કહને ઔર ઐસી હી બાતોં કી તરગીબ દેને પર મામૂર કરતા હે ઔર દૂસરા (યાની શૈતાન) બુરી બાતેં કહને ઔર ઉન પર ઉભારને કે લિયે હોતા હે, બેગુનાહ તો વો હે જિસે અલ્લાહ તઆલા મહફૂઝ રખે.

વઝાહત: બુખારી કી એક દૂસરી હદીસ મે હે કી હર નબી ઔર ખલીફા કે દો બાતિની મુશીર (સલાહકાર) હોતે હે,

રસૂલુલ્લાહ صلى الله عليه وسلم કા પાક ઈરશાદ હે કી મે અપને બુરે મુશીર કે ઉભારને સે મહફૂઝ રહતા હૂં. (ફત્હુલ બારી)

નોટ: કલામ કા ખુલાસા યહ હે કી મુજરીમ યા નેક હોના ઈન્સાન કા કામ હે, યાની ઉસ્કા અપના ફૈસલા હે અલ્લાહ તઆલા કા ફૈસલા યા હુક્મ નહીં હે, બલ્કી અલ્લાહ તઆલા તો બુરે અંજામ સે ડરાતે હે ઔર નેક કામોં કી તરગીબ દેતે હે, અગર ઈન્સાન હર બુરા કામ અલ્લાહ તઆલા કે હુક્મ સે કર રહા હે તો અલ્લાહ તઆલા મના ક્યોં કરતે.

અલ્લાહ તઆલા કા ફરમાન હે

{1} સૂર નહલ ૧૬/૯૦ તર્જુમા - બેશક અલ્લાહ તઆલા નેકી ઔર ઈન્સાફ ઔર રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છે સુલૂક કા હુક્મ દેતે હે ઔર હર કિસ્મ કે બુરે કામોં, બેહયાઈ ઔર નાફરમાની સે મના કરતે હે. એક તરફ અલ્લાહ તઆલા બુરાઈ સે મના કરે ઔર દૂસરી તરફ બુરાઈ ઉસીકે હુક્મ સે હો યહ બાત અલ્લાહ તઆલા કી શાન કે ખિલાફ હે, બલ્કી અલ્લાહ તઆલા ને બુરાઈ સે મના કરને ઔર નેકી કી

હિદાયત કરને કે લિયે અપને નબી હઝરાત ભેજે, કિતાબેં નાઝિલ કી, લિહાઝા બુરાઈ કો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ મન્સૂબ કરના ઈન્સાફ કે ખિલાફ હે. ઈન્સાન નેકી યા બદી અપને ઈખ્તિયાર સે કરતા હે ઔર ઉસ્કી જઝા વ સઝા અલ્લાહ તઆલા ઝરૂર દેગા.

{2} સૂર નજ્મ ૫૩, આયત ૩૯/૪૦ તર્જુમા - ઔર હર ઈન્સાન કે લિયે વો હી કુછ હે જિસ્કી ઉસ્ને કોશિશ કી, ઔર યહ કી વહ જલ્દ હી અપની કોશિશ કા અંજામ દેખ લેગા. માલૂમ હુવા કી ઈન્સાન અપને ઈખ્તિયાર સે જો ભી ભલાઈ યા બુરાઈ કરેગા ઉસે ઉસ્કા બદલા (જઝા યા સઝા) મિલકર રહેગા, ઈસલિયે કી હર ઈન્સાન કો ઈખ્તિયાર ઔર સલાહિયત વાલા બનાકર ભેજા ગયા હે, યહ બિલ્કુલ મજબૂર નહીં અલબત્તા જહાઁ મજબૂર હોગા વહાઁ ઈસ્સે સવાલ ભી ન હોગા.

{3} સૂર બકરહ ૨, આયત ૨૮૬ તર્જુમા - અલ્લાહ તઆલા કિસી કો ઉસ્કી હિમ્મત વ ગુંજાઈશ સે ઝ્યાદા

તકલીફ મે નહીં ડાલતે હે, જો નેકી કરેગા ઉસ્કા અજર મિલેગા ઔર જો ગુનાહ કરેગા ઉસ્કા ખમિયાજા (નુકસાન) ઉસે ભુગતના પડેગા.

{4} સૂર હા મીમ અસ સજ્દા ૪૧, આયત ૪૬ તર્જુમા -

ઔર આપકા રબ અપને બન્દોં પર જુલ્મ નહીં કરતા. ગૌર કીજિયે અગર ઈન્સાન ગુનાહ અપની મરજી સે નહીં કરતા બલ્કી અલ્લાહ તઆલા કી તકદીર સે મજબૂર હોકર કરતા હે તો યહ ઈન્સાન ગુનાહ કે મામલે મે બેકસૂર હોગા, ઔર ફિર અલ્લાહ તઆલા ઈસે ઈસ્કે ગુનાહોં કે સબ્બ અઝાબ દે તો યહ જુલ્મ હોગા, ઔર અલ્લાહ તઆલા અપને બન્દોં પર જુલ્મ નહીં કરતા હે, ઈસલિયે સાબિત હુવા કી ગુનાહ ઈન્સાન અપની મરજી ઔર અપને ફૈસલે સે ખુદ કરતા હે, અલ્લાહ તઆલા કા ઈસ પર કોઈ જબર (જબરદસ્તી ઔર દબાવ) નહીં હોતા હે.

એક હઝાર મુન્તખબ હદીસે બુખારી શરીફ હિન્દી સે ઈસકા લિપ્યાન્તરણ કિયા હે.